

Karanlık Üçlü Kişilik Özelliklerine Alternatif Pozitif Bir Bakış: Aydınlık Üçlü Kişilik Özellikleri¹

An Alternative Positive View on Dark Triad Personality Traits: Light Triad Personality Traits

Asiye DURSUN

Sorumlu yazar, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya-Türkiye.

asiyedursun26@hotmail.com, ORCID: [0000-0002-4033-0034](https://orcid.org/0000-0002-4033-0034)

Geliş tarihi/Received:14.12.2022

Kabul tarihi/Accepted:11.07.2023

Yayın tarihi/Published: 25.08.2023

ÖZET

Son yıllarda psikoloji çalışmalarında, kişiliğin istenmeyen karanlık taraflarını ifade eden ve olumsuz olarak tanımlanan narsisizm, psikopati ve makyavelizm alt boyutlarından oluşan “Karanlık Üçlü” kavramı dikkat çekmektedir. Karanlık üçlü kişilik özellikleri ile ilgili çalışmalara sıklıkla odaklanılması insan doğasının pozitif özelliklerinin arka planda kalma riskini ortaya çıkarmaktadır. Bu noktada araştırmacılar, pozitif bir bakış açısı ile kişiliğin olumlu yanlarını vurgulayan ve Kantçılık, hümanizm (insancılık) ve insanlığa inanç olmak üzere üç özellikten oluşan “Aydınlık Üçlü” kavramını ortaya koymuştur. Araştırmalar, aydınlık üçlü kavramının pozitif psikoloji kavramları ile pozitif yönde ilişkileri olduğunu vurgulamaktadır. Bununla birlikte kavramla ilgili yeterli çalışma olmadığı söylenebilir. Bu açıklamalar ışığında, bu makalenin amacı, aydınlık üçlü kavramını ele alan alanyazını değerlendirmek ve bütüncül bir bakış açısı sunmaktır. Bu bağlamda, makalede sırasıyla aydınlık üçlü kavramı, aydınlık üçlüyü oluşturan özellikler, aydınlık üçlü için geliştirilen psikolojik ölçme araçları, aydınlık üçlü ile ilgili yapılan araştırmalar başlıkları yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kantçılık, aydınlık üçlü, insanlığa inanç, hümanizm (insancılık)

ABSTRACT

In recent years, the concept of “dark triad”, which consists of the sub-dimensions of narcissism, psychopathy and Machiavellianism and refers to the negative and undesired dark sides of personality, has attracted attention in psychology studies. The frequent focus on studies on the dark triad personality traits reveals the risk that the positive features of human nature will remain in the background. At this point, researchers have put forward the concept of “light triad”, which emphasizes the positive aspects of personality with a positive perspective and consists of three features: faith in humanity, humanism, and Kantianism. Studies emphasize that the concept of light triad has positive relations with the concepts of positive psychology. However, there seems to be a lack of research on the concept. Thus, the aim of the article is to evaluate the literature dealing with the concept of light triad and to present a holistic perspective. In this context, the article includes the concept of light triad, the personality structures that make up the light triad, the psychological measurement tools developed for the light triad, and the studies on the light triad.

Keywords: Kantianism, light triad, faith in humanity, humanism

¹ Önerilen Atıf/Suggested Citation: Dursun, A. (2023). Karanlık Üçlü Kişilik Özelliklerine Alternatif Pozitif Bir Bakış: Aydınlık Üçlü Kişilik Özellikleri. *Gelişim ve Psikoloji Dergisi*, 4(7), 44-58.

GİRİŞ

Kişilik ve kişilik özellikleri

İnsan davranışını anlamaya ve açıklamaya çalışan psikoloji biliminin odaklandığı noktalardan biri de kişilik kavramıdır. Kişilik, bireyin doğuştan getirdiği ve sonradan kazandığı, onu diğer bireylerden ayıran ve tutarlı şekilde sergilediği özelliklerin tamamı olarak ifade edilmektedir (Taymur ve Türkçapar, 2012). Kişilik özelliklerini açıklamaya yönelik farklı kuramsal yaklaşımların olduğu görülmektedir. İlgili alanyazın incelendiğinde; kişiliği ele alan yaklaşımlardan birinin psikobiyolojik kuram olduğu görülmektedir. Bu kuram kişiliği, genetik olarak birbirinden bağımsız olan, hayat boyu durağan kalan ve sosyokültürel etkilerle değişmediği varsayılan (yenilik arayışı, zarardan kaçınma, ödül bağımlılığı ve sebat etme) dört mizaç boyutu ve yaş ilerledikçe gelişen, iç görü ile biçimlenen üç karakter boyutu (kendini yönetme, işbirliği yapma ve kendini aşma) ile açıklamaktadır (Cloninger, 1987). Kişiliği ele alan bir diğer yaklaşım ise bireyleri karşılaştırarak davranışları hakkında değerlendirmelerde bulunan, bireyin davranışının altında yatan nedenlerden çok kişiliğini tanımlamaya ve davranışını kestirmeye odaklanan ayırt edici özellik yaklaşımıdır (Çiçek ve Aslan, 2020). Ayırt edici özellik yaklaşımı çalışmalarından ortaya çıkan, farklı kültürlerinde geçerliliğini ve tutarlılığını kanıtlayan yaklaşım ise “Beş Faktör Kuramı” olarak adlandırılmakta, özdenetim, uyum, dışadönüklük, nörotiklik ve gelişime açıklık boyutlarından oluşmaktadır (Costa Jr ve McCrae, 1992). Uzun yıllar kabul edilen beş faktörlü kişilik özelliklerini oluşturan alt boyutların, yapılan araştırmalar sonucunda durağanlık ve esneklik olmak üzere iki boyutta toplandığı görülmüş ve büyük ikili olarak adlandırılabilirliği düşünülmüştür (Becker, 1999). Durağanlık boyutunun; uyum, nörotiklik ve öz-denetim faktörlerinden, esneklik boyutunun ise, gelişime açıklık ve dışadönüklük faktörlerinden oluştuğu ifade edilmekte ve bu yeni yaklaşım üst düzey faktörler olarak tanımlanmaktadır (DeYoung, Peterson ve Higgins, 2002). Bununla birlikte kişilik konusunda yapılan araştırmalarda, sosyal açıdan itici kişilikler arasında Makyavelizm, narsisizm ve psikopati olarak tanımlanan özelliklerin deneysel olarak ilgiyi çektiği (Kowalski, 2001) ve kişiliğin karanlık yönünü temsil eden bu üç yapının karanlık üçlü (dark triad) kavramını oluşturduğu ifade edilmektedir (Paulhus ve Williams, 2002). Son on yılda yapılan araştırmalar incelendiğinde; karanlık üçlü kavramının alanyazında artan bir araştırma alanı haline geldiği; çalışma hayatı, romantik ilişkiler, dürtüsellik, riskli davranışlar ve sosyo-duygusal gelişim (Set, 2020) mesleki, eğitimsel, kişilerarası ve antisosyal davranış gibi kavramlarla ilişkisi incelenen karanlık üçlü kişilik özellikleri (Furnham, Richards ve Paulhus, 2013) psikopati, narsisizm ve Makyavelizm alt boyutlarından oluşmaktadır (Paulhus ve Williams, 2002). Bu üç yapının ortak özellikleri incelendiğinde, ilişkilerin amaç odaklı ve yüzeysel olduğu, çıkar ve menfaate dayandığı, bencillik ve uyumsuzluk barındırdığı, manipülasyon içerdiği ifade edilmektedir (Özsoy ve Ardıç, 2017). Fakat bütün bireylerin içinde hem aydınlık hem de karanlık bir taraf bulunduğu ve sürekli şekilde aydınlık veya karanlık düşünce, duygu ve davranış kalıpları sergilendiği ifade edilmektedir (Serbest ve Sökmen, 2021). Bu nedenle karanlık üçlü kavramının varlığı, olumlu özellikleri barındıran farklı bir kavram ihtiyacını ortaya çıkardığı söylenebilir. Nitekim karanlık üçlü özelliklerinin olumsuzluğu karşısında yer almak üzere kavramsallaştırılan özellikler ise aydınlık üçlü özellikleri olarak adlandırılmaktadır. Bu kavram ile kişiliğin karanlık ve aydınlık tarafını bütün olarak ele almak ve kişiliğin olumlu yönlerinin de değerlendirileceği bir eğilim oluşturmak amaçlanmaktadır (Kaufman, Yaden, Hyde ve Tsukayama, 2019).

AYDINLIK ÜÇLÜ KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

Aydınlık üçlünün kişilik özelliklerinin ortaya çıkışı, karanlık üçlü kişilik özellikleri ile ilgili olsa bile birbirinin tam zıddı kavramlar şeklinde ele alınmanın doğru olmayacağı söylenebilir. Nitekim kişiliğin karanlık yönleri sosyal olguları anlamak için önemli olsa da, insan davranışının olumlu tarafını anlamaya yönelik ihtiyacı ortadan kaldırmamaktadır. Bu boşluğu doldurmanın önerilen yollarından biri, Kaufman, Yaden, Hyde ve Tsukayama (2019) tarafından ortaya konulan “Aydınlık Üçlü” kavramıdır. Bu kavram oluşturulurken karanlık özelliklerin aksine başkalarına karşı sevgi dolu ve yardımsever yönelimi temsil edecek bir yapı hedeflenmiş, bununla birlikte özelliklerinin karanlık üçlünün tam tersi olması da engellenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda birbiriyle ilişkili ancak birbirinden farklı üç boyut ortaya çıkarılmış ve bu boyutlar; insanların temelde iyi olduğu inancına dayanan “İnsanlığa İnanç”, her bireyin itibar ve değerine önem vermeyi barındıran “Hümanizm” ve insanlara araç değil amaç gibi davranmayı ifade eden “Kantçılık” şeklinde adlandırılmıştır (Lukić ve Živanović, 2021). Aydınlik üçlü özelliklerinin, perspektif alma, kapsayıcı kimlik, bağımsız farkındalık ve gelişen düşünce ile ilişkili olduğu görülmektedir (Kaufman, Yaden, Hyde ve Tsukayama, 2019). Ayrıca aydınlık üçlü özelliklerinin tamamının karanlık üçlü alt boyutlarından Makyavelizm ve psikopati ile; Kantçılığın ise narsisizm ile negatif yönde bir ilişkisi olduğu görülmektedir (Gerymski ve Krok, 2019). Benzer şekilde aydınlık üçlü genel puanının, hem karanlık üçlü genel puanı hem de Makyavelizm ve psikopati alt boyutları ile negatif yönde ilişkili olduğu ifade edilmektedir. Bununla birlikte narsisizm alt boyutunun insancılık alt boyutu ile arasında pozitif yönde bir ilişki olması, iki kavramın birbiri ile zıt bir yapı sergilemediğini vurgular niteliktedir (Tekeş ve Bıçaksız, 2021). Kavram ile ilgili mevcut deneysel kanıtlar incelendiğinde ise, aydınlık üçlünün hem karanlık üçlüye (Gerymski ve Krok, 2019; Lukić ve Živanović, 2021) hem de geniş kişilik boyutlarını ifade eden beş faktörlü kişilik özelliklerine (Dürüstlük-Alçakgönüllülük) indirgenemez olduğunu görülmektedir (Kaufman ve diğerleri, 2019; Lukić ve Živanović, 2021). Ayrıca son zamanlarda ifade edilmeye başlayan aydınlık üçlü kavramının tam olarak ele alınmayan, tartışılmayı ve keşfedilmeyi hak eden daha büyük kavramsal sorularının olduğu düşünülmektedir. Bu sorular şu şekilde ifade edilmektedir:

- İlk soru, aydınlık üçlüyü oluşturan üç özelliğin gerçek doğasıyla ilgilidir, bu yeni özelliklerin karanlık özelliklerin tam tersi olmadığı düşünüldüğünde (araştırmalarla desteklenmiştir), tam olarak neyi temsil ettiklerini ifade edilmelidir (Lukić ve Živanović, 2021).
- Kişilik araştırmaları ve klinik geçmişlerden ayrı araştırma konuları olarak ortaya çıkan karanlık üçlü özelliklerinin aksine (Bulut, 2017; Paulhus ve Williams, 2002), aydınlık üçlü büyük ölçüde teorik bir yapı gibi görünmektedir (Lukić ve Živanović, 2021). Diğer bir deyişle kavramın araştırmalarla desteklenmeye ihtiyacı vardır.
- Aydınlik üçlü yapısını psikometrik şekilde belirlemek için hazırlanan ölçek için herhangi bir toplum yanlısı (prososyal) davranış modeline dayandırılmamış ve iyi yapılandırılmamış maddeler oluşturulmuş, yardımsever davranış göstergelerini ayarlamak için karanlık üçlü maddelerinden faydalanılmıştır. Karanlık üçlü kavramı ise kötü niyetli ve antisosyal davranışların tam bir yelpazesini temsil etmediğinden (Marcus ve Zeigler-Hill, 2015), gösterge havuzunun muhtemelen genel olarak toplum yanlısı (prososyal) davranışları yeterince temsil etmediği iddia edilebilir (Lukić ve Živanović, 2021).
- Aydınlik üçlü kavramının genel olarak çok belirsiz olduğu, kavramsal olarak geniş bir şekilde tanımlandığı ve operasyonel düzeyde çok dar bir şekilde ele alındığı düşünülmektedir. Bu nedenle, gelecekteki çalışmalarda keşfedilmesi gereken ilgili içeriklerin ve potansiyel özelliklerini tam olarak kavranması zorlaşmaktadır (Lukić ve Živanović, 2021).

Aydınlık üçlü kavramının tanımı, alanyazına katkısı ve sınırlılıkları bağlamında ele sunulmuştur. Kavramı daha iyi anlamayabilmek adına aydınlık üçlü özelliklerinin değerlendirilmesinin önemli olacağı düşünülmektedir.

Aydınlık üçlü boyutları

Aydınlık üçlü kavramını oluşturan üç alt boyut; İnsanlığa İnanç, Hümanizm ve Kantçılık olarak adlandırılmaktadır. İnsanlığa İnanç, Hümanizm ve Kantçılık, insan gücünün potansiyelini temsil eden ve insanlarda olumsuzdan olumluya doğru kayma eğiliminin altını çizen pozitif odaklı faktörler olarak ifade edilmektedir. Bu açıdan bu boyutlar, insan davranışını anlamaya yönelik eğilimi zenginleştirmekte ve bireylerin önemli hedeflere ulaşma, başkalarıyla ilişki kurma ve görevlerini tamamlama yollarına ışık tutmaktadır (Gerymski ve Krok, 2019). Ayrıca ilgili aydınlık üçlü özellikleri, bireylerin diğer bireylere yönelik tutumlarına işaret ettiği düşünülmektedir (Tekeş ve Bıçaksız, 2021). Aydınlık üçlü boyutlarla ilgili bilgiler aşağıda ifade edilmektedir.

İnsanlığa inanç; insanların temel iyi olduğuna inanma eğilimini yansıtmaktadır (Kaufman ve diğerleri, 2019). İnsanın doğasına yönelik düşünme tarzı ile ilgili olan bu boyutun pozitif bir bakış açısı barındırdığı söylenebilir. Nitekim çok uzun yıllardır insan doğası üzerine filozoflar ve psikoloji alanında çalışan bilim insanları görüşlerini belirtmektedir. İnsanın temelde iyi olduğunu görüşü John Locke ve Jean Jacques Rousseau gibi düşünürlerin yanı sıra psikolojide pozitif özelliklere odaklanan Alfred Adler, Abraham Maslow ve Carl Rogers gibi kuramcılar tarafından da savunulmaktadır (Evren, 2022). İnsanlığa inanç özelliğini tanımlamak için insanları iyi görme eğilimi, diğer insanlara güvenme eğilimi ve affedicilik düzeyi gibi özellikler incelenmektedir (Kaufman ve diğerleri, 2019).

Hümanizm; bireyin onuruna ve değerine önem vermeyi vurgulamaktadır (Kaufman ve diğerleri, 2019). İlk kez Romalı filozof Çicero tarafından insan sevgisi anlamında kullanılan hümanizm; insanlık aşkı, insanı renk, ırk, din, dil ayrımı yapmadan sevmek olarak özetlenmektedir. Bununla birlikte hümanizm, insanı üstün görerek aşırılığa kaçmaktan ziyade gerçek insan sevgisi ve hoşgörü sahibi olmayı vurgulayan; insana ve diğer doğal değerlere dayanan bir etik olarak ifade edilmektedir (Akbaş, 2021). Hümanizm özelliğini tanımlamak için başkalarına hayran olma, değer verme ve takdir etme eğilimi ile başkalarını dinleme benzeri özellikler ele alınmaktadır (Kaufman ve diğerleri, 2019).

Kantçılık; insanların bir amaca hizmet eden araç olduklarından ziyade sadece kendi değerlerinden dolayı iyi davranılması gerektiği düşüncesine dayanmaktadır. Kantçılık, karanlık üçlü özelliklerinden Makyavelizm'in kavramca karşısında yer almakta ve Immanuel Kant'ın felsefesine dayanmaktadır (Kaufman ve diğerleri, 2019). Kantçı düşünceye göre; birey, var olan ilişkilerinden bağımsız deneysel, rasyonel, ahlaki ve politik açıdan üstün bir varlıktır. Çünkü akıl sahibidir. Bu nedenle birey, kendi başına bir amaç olup bir araç değildir. Nitekim birey, bir nesne olmadığından bir araç olarak düşünülmemeli, böylelikle düşünceler ve eylemler bireyin araç değil amaç olmasına odaklı olmalıdır (Kant, 1982). Kantçılık özelliğini değerlendirmek için dürüstlüğe verilen önem, manipülasyon, özgünlük ve empati gibi konulara odaklanılmaktadır (Kaufman ve diğerleri, 2019).

Aydınlık üçlü özellikleri ile ilgili yapılan çalışmalarda alt boyutlar genellikle İnsanlığa İnanç, Hümanizm ve Kantçılık olarak ifade edilmesine rağmen (Gerymski ve Krok, 2019; Lukić ve Živanović, 2021; Stavradi, Artacho-Mata, Bajo ve Díaz, 2022), bir çalışmada (Johnson, 2018); özgecilik, empati ve merhamet boyutlarının aydınlık üçlü özellikleri olarak ele alındığı dikkat çekmektedir. Johnson (2018), empati, merhamet ve özgecilik kavramlarının teorik açıdan prososyal davranışla ilgili üç yapı olduğunu, fakat Penner (2002)'nin Prososyal Kişilik Bataryasındaki yerinin net olmadığını ifade etmekte ve prososyal davranışını tanımlayan

aydınlık üçlü özelliklerinde yer alması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu boyutlara dair özellikler ve ifadeler aşağıda sunulmaktadır (Johnson, 2018):

Özgecilik; bireyin ihtiyacı olan başka bir bireye sosyal veya maddi herhangi bir ödül beklentisi olmadan yardım ettiği bir prososyal davranış türüdür. Bir özellik olarak özgecilik, nihayetinde başkalarına fayda sağlayan davranışlarda bulunmaya yönelik genel bir yönelimi ifade etmektedir. Johnson (2018), özgecilik özelliğini incelerken, başkalarına yardımda gönüllü olmaya dair eğilim ve düşüncelerin ne düzeyde olduğunu değerlendirmiştir. İlgili ifadelerle dair birkaç örnek aşağıda sıralanmaktadır:

- Birine yardım etmek için gönüllü olmak çok ödüllendiricidir.
- İnsanlara yardım etmek yarardan çok zarar getirir çünkü onlar kendilerine değil başkalarına güvenmeye başlarlar.
- Ailemin bir parçası olmadıkları sürece yaşlılara yardım etmek benim sorumluluğumda değildir.

Empati; bir kişilik özelliği olarak empati, bireylerin empatik yanıt verme eğilimlerindeki bireysel farklılıkları ifade etmektedir. Hem bilişsel hem de duygusal boyutta ele alınması gerekmektedir. Johnson (2018) empati özelliğini değerlendirirken diğerlerin duygularını anlamaya yönelik eğilim ve düşünceleri incelemiştir. İlgili ifadelerle dair birkaç örnek aşağıda sıralanmaktadır:

- Birisi "çökmüş, yıkılmış" hissettiğinde, genellikle nasıl hissettiğini anlayabilirim.
- Kendimi başka birinin yerine koymayı kolay buluyorum.
- İnsanların duygularını okumakta zorlanıyorum.
- Diğer insanların duyguları beni hiç rahatsız etmiyor.

Şefkat (Merhamet); bir kişilik özelliği olarak sıkıntı içinde olanlara karşı sıcaklık ve ilgi duyma ve bu sıkıntıyı azaltmak için motive olma kapasitesidir. Kavramın empatik kaygı, sempati ile karıştırılmaması ve şefkat teorilerine dikkat edilmesi önemlidir. Johnson (2018), şefkat (merhamet) özelliğini değerlendirirken diğerlerine karşı duyarlı olma düzeyini incelemiştir. İlgili ifadelerle dair birkaç örnek aşağıda sıralanmaktadır:

- Kalbim mutsuz insanlara karşı duyarlıdır.
- Bazen insanlar sorunları hakkında konuştuklarında umurumda değilmiş gibi hissediyorum.
- Zor bir dönemden geçen birini görürsem, o kişiye karşı şefkatli olmaya çalışırım.

Aydınlık üçlü boyutları, bireylerde aydınlık üçlü özelliklerini ölçen araçlar için belirleyici bir tanım olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda aydınlık üçlü özelliklerini ölçmeyi amaçlayan ölçme araçlarının incelenmesinin de faydalı olacağı düşünülmektedir.

Aydınlık üçlü kişilik özelliklerinin ölçülmesi

Aydınlık üçlü kavramı 2019 yılında Kaufman ve arkadaşları tarafından alan yazına kazandırıldığından bu yana farklı araştırmalarda kullanıldığı görülmektedir. Uluslararası alanyazın incelendiğinde; ilgili kavramı ölçmek üzere geliştirilen ölçeğin farklı örneklem ve ülkelerde geçerlik güvenirlik çalışmalarının yapıldığı (Gerymski ve Krok, 2019; Lukić ve Živanović, 2021; Barros, Bonfá-Araujo, ve Noronha, 2022; Farah-Bijari, Hefazi-Torghabeh ve Dehshiri, 2022; Stavradi, Artacho-Mata, Bajo ve Díaz, 2022) görülmektedir. İfade edilen araştırmalarda aydınlık üçlü'nün alt boyutları; "insanlığa inanç, hümanizm, Kantçılık" şeklinde adlandırılmaktadır. Fakat Johnson (2018), özgecilik, empati ve şefkat (merhamet) alt boyutlarından oluşan ve aydınlık üçlü adını verdiği bir ölçme aracı geliştirmiştir. Ulusal alanyazında ise ölçeğin farklı araştırmacılar tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının gerçekleştirildiği ve üç alt boyutlu yapısının desteklendiği görülmüştür (Serbest ve Sökmen,

2021; Tekeş ve Bıçaksız, 2021; Pektaş ve Durmuş, 2022). İlgili ölçme araçlarına dair bilgiler Tablo 1’de sunulmaktadır.

Tablo 1. Aydınlık üçlü kavramını ele alan psikometrik çalışmalar

Araştırmacı lar	Araştırmanın Yapıldığı Ülke/Örnekle m	Ölçme Aracının Alt Boyutları/ Madde Sayısı	Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları
Kaufman ve diğerleri (2019) Ölçek geliştirme	ABD 18 yaş üstü 25 yaş, 1518 katılımcı	İnsanlığa inanç, Hümanizm, Kantçılık 12 madde	Alt boyutlar arasında en güçlü korelasyon İnsanlığa İnanç ($r= 0.60$); en zayıf ilişki Kantçılık ile İnsanlığa İnanç arasındadır ($r= 0.34$). İç tutarlılık katsayıları Hümanizm: $\alpha = 0.80$, İnsanlığa İnanç: $\alpha= 0.76$ ve Kantçılık: $\alpha= 0.67$ toplam ölçek $\alpha= 0.84$ şeklindedir.
Johnson (2018) Ölçek geliştirme	Kanada 17 ve 34 yaş arası ortalama 19 yaş 451 katılımcı	Özgecilik, Empati, Şefkat (Merhamet) 24 madde	Ölçeğin uyum indeksleri (DFA) iyi ile yeterli düzeyde bulunmuştur. CFA değerleri .87 -.91 arasındadır. İç tutarlılık katsayıları özgecilik: $\alpha=0.79$, empati: $\alpha= 0.67$ ve şefkat(merhamet): $\alpha= 0.80$ toplam ölçek $\alpha= 0.88$ şeklindedir.
Gerymski ve Krok (2019) Ölçek uyarlama	Polonya 18 ve 80 yaş arası ortalama 29 yaş, 400 katılımcı	İnsanlığa inanç, Hümanizm, Kantçılık 12 madde	İç tutarlılık için Cronbach’s α ve McDonald’s ω katsayıları incelenmiştir. Katsayılar: Hümanizm: $\alpha = 0.65$, $\omega=.67$ İnsanlığa İnanç: $\alpha= 0.73$, $\omega=.75$ ve Kantçılık: $\alpha= 0.54$, $\omega=.54$, toplam ölçek $\alpha= 0.73$, $\omega=.75$ şeklindedir. Geçerlik ise içerik geçerliliği yöntemi ve ölçüt geçerliliği ile doğrulanmıştır. CVR ve CVI ölçümleri Hümanizm: .40- .80, İnsanlığa İnanç: .80-.99 ve Kantçılık: .20- .80 arasındadır.
Serbest ve Sökmen (2021) Ölçek uyarlama	Türkiye 283 katılımcı	İnsanlığa inanç, Hümanizm, Kantçılık 12 madde	CVR ölçümleri Hümanizm: .92, İnsanlığa İnanç: .80 ve Kantçılık: .84 arasındadır. İç tutarlılık katsayıları Hümanizm: $\alpha= 0.88$, İnsanlığa İnanç: $\alpha= 0.64$ ve Kantçılık: $\alpha= 0.65$ şeklindedir.
Tekeş ve Bıçaksız (2021) Ölçek uyarlama	Türkiye 18 ve 70 yaş arası ortalama 35 yaş, 402 katılımcı	İnsanlığa inanç, Hümanizm, Kantçılık 12 madde	Ölçek üç faktörlü modelde Ki Kare testi istatistiksel düzeyde anlamlı sonuç vermiştir ($\chi^2(51) =120.85$, $p < .001$). İç tutarlılık katsayıları Hümanizm: $\alpha= 0.58$, İnsanlığa İnanç: $\alpha = 0.76$ ve Kantçılık: $\alpha= 0.67$ toplam ölçek $\alpha= 0.73$ şeklindedir.
Barros, Bonfá-Araujo, ve Noronha (2022) Ölçek uyarlama	Brezilya 8 ile 64 arası ortalama 29 yaş, 454 katılımcı	İnsanlığa inanç, Hümanizm, Kantçılık 12 madde	Uyum indeksleri de istenir düzeydedir $\chi^2 /df = 1,27$; $p= 0,133$. İç tutarlılık için Cronbach’s α ve McDonald’s ω katsayıları incelenmiştir. Katsayılar: Hümanizm: $\alpha= 0.84$, $\omega=.85$ İnsanlığa İnanç: $\alpha= 0.72$, $\omega=.74$ ve Kantçılık: $\alpha= 0.69$, $\omega=.71$ şeklindedir.
Farah-Bijari ve diğerleri (2022) Ölçek uyarlama	İran 245 katılımcı	Empati (sempati) Şefkat Özgecilik (insancılık) 24 madde	Ölçeğin ölçüt geçerliğinde sosyal sağlık ölçeği ile .78 duygusal sempati ölçeği ile .85 ve Makyavelizm ölçeği ile -.69 korelasyon bulunmuştur. İç tutarlılık katsayıları özgecilik: $\alpha = 0.70$, empati: $\alpha = 0.83$ ve şefkat(merhamet): $\alpha = 0.75$ toplam ölçek $\alpha = 0.93$ şeklindedir.
Stavraki ve diğerleri (2022) Ölçek uyarlama	İspanya 18 ve 81 yaş arası ortalama 26 yaş, 1158 katılımcı	İnsanlığa inanç, Hümanizm, Kantçılık 12 madde	Üç faktörlü modelde Ki Kare testi istatistiksel düzeyde anlamlı sonuç vermiştir ($\chi^2(51) =120.85$, $p < .001$). Maddeler 0.27 ile 0.53 arasında değişen düşük ila orta madde toplam korelasyonuna sahiptir. İç tutarlılık katsayıları Hümanizm: $\alpha= 0.69$, İnsanlığa İnanç: $\alpha= 0.64$ ve Kantçılık: $\alpha= 0.49$ şeklindedir.

Aydınlik üçlü özellikleri ölçme aracı

Pektaş ve Durmuş (2022) Ölçek uyarlama	Türkiye 139 katılımcı	İnsanlığa inanç, Hümanizm, Kantçılık 12 madde	Uyum indeks değerinin $\chi^2/ (df)=2,97$ kabul edilebilir bir düzeyde olduğu görülmektedir. İç tutarlılık katsayıları Hümanizm: $\alpha= 0.71$, İnsanlığa İnanç: $\alpha= 0.71$ ve Kantçılık: $\alpha= 0.86$ toplam ölçek $\alpha= 0.83$ şeklindedir.
--	-----------------------	---	---

Tablo 1 incelendiğinde aydınlık üçlü özelliklerini tespit etmek için farklı ülkelerde çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bu araştırmalardan iki tanesinde ölçme aracı geliştirilmiş (Johnson; 2018; Kaufman ve diğerleri 2018), geri kalan araştırmaların altı tanesi Kaufman ve arkadaşlarının (2018), bir tanesi ise Johnson (2018)'in geliştirdiği ölçeğin uyarlamasını yapmıştır. Ölçme araçlarının birçoğunun Kaufman ve arkadaşlarının (2018), geliştirdiği ölçek ve uyarlaması olduğu düşünüldüğünde ilgili altboyut maddelerinin incelenmesinin faydalı olacağı söylenebilir. Bu açıdan ilgili boyutlar ve maddeleri Tablo 2'de sunulmaktadır.

Tablo 2. Kaufman ve arkadaşları (2018) tarafından geliştirilen aydınlık üçlü ölçek maddeleri

Altboyut	Maddeleri
İnsanlığa inanç	<ul style="list-style-type: none"> • İnsanlarda en iyiyi görme eğilimindeyim. • Diğer insanların benimle adil bir şekilde ilgileneneğine güvenme eğilimindeyim. • İnsanların çoğunlukla iyi olduğunu düşünüyorum. • Beni inciten insanları çabuk affederim.
Hümanizm	<ul style="list-style-type: none"> • Başkalarına hayran olma eğilimindeyim. • Diğer insanların başarılarını alkışlama eğilimindeyim. • Başkalarına değerliymiş gibi davranma eğilimindeyim. • Her kesimden insanı dinlemekten keyif alıyorum.
Kantçılık	<ul style="list-style-type: none"> • Dürüstlüğü çekiciliğe tercih ederim. • İstedğim bir şeyi yapmaları için insanları açıkça manipüle etme konusunda kendimi rahat hissetmiyorum. • İtibarıma zarar verse bile özgün olmak isterim. • İnsanlarla konuştuğumda, nadiren onlardan ne istediğimi düşünürüm.

Aydınlık üçlü özelliklerini ölçmeye yönelik geliştirilen araçlar değerlendirildiğinde, ulusal alanyazında aydınlık üçlü özellikleri ölçmeye yönelik ilginin fazla olduğu söylenebilir. Nitekim Türkiye'de üç farklı araştırma ile ölçeğin uyarlama çalışmalarının gerçekleştirildiği görülmektedir. Bununla birlikte aydınlık üçlü özelliklerinin, hem uluslararası hem ulusal alanyazında psikometrik araştırmalar dışında gerçekleştirilen çalışmaların neler olduğunu ve hangi değişkenlerle gerçekleştirildiğini incelemenin de kavramın doğasını anlamaya katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Aydınlık üçlü ile ilgili yapılan araştırmalar

Aydınlık üçlü'nün farklı değişkenlerle ilişkisini inceleyen araştırmalar değerlendirildiğinde, uluslararası ve ulusal alanyazında farklı çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Buna rağmen yapılan çalışmaların özellikle ulusal alanyazında yeterli olmadığı ve sınırlı kaldığı söylenebilir.

Uluslararası alanyazında aydınlık üçlünün, artan nezaket (Gerymski ve Krok, 2019), bencillik ve şefkat (Kaufman ve diğerleri, 2019) kötü niyetli denetime maruz kalma (Malik, Shahzad, Waheed ve Yousaf, 2020); yeşil girişimcilik (Cooke, 2020), psikolojik güçlendirme, yaratıcı öz-yeterlilik, dayanıklılık ve yenilikçi performans (Khan, Safdar ve Durrani, 2021), cep telefonlarına, video ve internet oyunlarına bağımlılık (Mejía-Suazo, Landa-Blanco, Mejía-Suazove Martínez-Martínez, 2021), siyasi hırs ve katılım (Peterson ve Palmer, 2021); depresyon ve kaygı (Rodríguez, Agüero-Flores, Landa-Blanco, Agurcia ve Santos-Midence, 2021), toplum yanlısı olma (March ve Marrington, 2021), yaşam doyumu (Alipour Gourand, Azemoudeh, Esmailpour ve Hosseini Nasab, 2022), iç uyum ve etik duyarlılık deneyimleri

(Krok, Zarzycka ve Telka, 2022), psikolojik iyi oluş (Stavraki, Artacho-Mata, Bajo ve Díaz, 2022) ve yardım etme davranışı (Ruel ve diğerleri, 2022) ile ilişkili olduğu görülmektedir.

İlgili çalışma sonuçları incelendiğinde; iş ve örgütsel psikolojiye yönelik araştırmalar olduğu görülmektedir. aydınlık üçlü özelliği yüksek olan bireylerin, düşük olanlara göre, kötü niyetli denetime ve ihlal duygularına yanıt olarak kötü niyetli yaratıcı eylemlerde bulunma ve misilleme yapma olasılığının daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Malik, Shahzad, Waheed ve Yousaf, 2020). Ayrıca karanlık ve aydınlık üçlü girişimcilik özelliklerinin uygun karışımlarının geliştirilmesi ve uygulanmasının, aynı zamanda 'yeşil' ve 'sürdürülebilir' girişimcilik değerlerini artırmasının olası olduğu ifade edilmektedir (Cooke, 2020). Bununla birlikte insanlığa inanç ve hümanizm ile ilgili olan insanlara güvenme ve insanların büyük ölçüde iyi olduğuna inanma düzeyi yüksek bireylerin, işe katılım ve hırs konusunda kendilerine güvendikleri ifade edilmektedir (Peterson ve Palmer, 2021).

Aydınlık üçlü özelliklerinin kişisel özellikler ve dinamiklerle ilgisini araştıran araştırmalar olduğu da görülmektedir. Nitekim aydınlık üçlü özelliklerine yüksek düzeyde sahip olan bireylerin, toplum yanlısı olma (March ve Marrington, 2021), yardım etme davranışı gösterme (Ruel ve diğerleri, 2022) olasılıklarının ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin (Stavraki, Artacho-Mata, Bajo ve Díaz, 2022) daha yüksek olduğu vurgulanmaktadır. Bununla birlikte hümanizm dışında aydınlık üçlü özelliklerinin kaygı ve depresyonla ilişkili olmadığı, hümanizm artması halinde kaygı düzeyinin artacağı görülmektedir (Rodríguez ve diğerleri, 2021). Aydınlık üçlüyü şefkat (merhamet), empati ve özgecilik boyutları ile ele alan araştırma sonucunda; aydınlık üçlü alt boyutları ile psikolojik güçlendirme, yaratıcı öz-yeterlilik, dayanıklılık ve yenilikçi performans arasında güçlü pozitif ilişkiler bulunduğu, yani aydınlık kişilik özellikleri arttıkça ilgili değişkenlerin de artacağı ifade edilmektedir (Khan, Safdar ve Durrani, 2021). Başka bir çalışmada, aydınlık üçlü özellikleri ile internet oyun bozukluğu, internette yaşanan iç çatışmalar ve kişilerarası çatışmalar, cep telefonunda yaşanan çatışmalar ve cep telefonunun iletişimsel duygusal kullanımı arasında negatif ilişkiler olduğu gözlenmiştir. Yani bireylerin aydınlık üçlü özellikleri arttıkça internet ve cep telefonu kullanımı ile ilgili ifade edilen değişkenlerin düzeylerinin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır (Mejía-Suazo ve diğerleri, 2021). Ayrıca aydınlık üçlü özelliklerinin yaşam doyumu üzerinde olumlu bir etkisi olduğu, aydınlık üçlü özellikleri arttıkça yaşam doyumunun artacağı ifade edilmektedir (Alipour Gourand, Azemoudeh, Esmailpour ve Hosseini Nasab, 2022). Farklı bir çalışmada Covid-19 salgın sürecinde ergenlerin etik duyarlık ve iç uyumları ile aydınlık üçlü özellikleri arasındaki ilişkiler ele alınmış ve aydınlık üçlü özellikleri arttıkça iç uyum ve etik duyarlılık düzeyinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır (Krok, Zarzycka ve Telka, 2022). Özetle uluslararası alanyazında aydınlık üçlü özelliklerinin farklı alanlarda, farklı psikolojik değişkenlerle ilişkisini ele alan araştırmaların yapıldığı ve aydınlık üçlü özelliklerinin doğasının daha iyi anlaşılmasına çalışıldığı görülmektedir. Bununla birlikte ulusal literatürde üç farklı ölçek çalışması (Serbest ve Sökmen, 2021; Tekeş ve Bıçaksız, 2021; Pektaş ve Durmuş, 2022) dışında örgütsel ve yönetsel değişkenlerle ilgili çalışmalara ulaşılırken kavramın psikolojik değişkenlerle ilişkisini ele alınan çalışmaların sınırlı olduğu görülmüştür.

Aydınlık üçlü kavramı ile ulusal alanyazında gerçekleştirilen araştırmalar incelendiğinde; tinder kullanımı ve ilişkiyi sürdürme (Sevi ve Doğruyol, 2020); girişimcilik niyeti (Polatçı ve Yeloğlu, 2021) ve yapıcı sapma davranışı (Erhan, 2022) konularında çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Gerçekleştirilen araştırma sonuçları incelendiğinde ilk araştırma, tinder kullanıcılarının aydınlık üçlü kişilik özelliklerine sahip olma düzeyleri ve ilişkiyi sürdürme motivasyonları arasındaki ilişkiyi ele almaktadır. Bu amaçla mevcut Tinder kullanıcıları, eski Tinder kullanıcıları ve hiç Tinder kullanmamış kişiler araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma sonucunda, Tinder kullanmayanların kullananlara kıyasla Kantçılık konusunda daha yüksek puanlara sahip olduğunu, aydınlık üçlü özelliklerinde daha yüksek toplam puana sahip Tinder

kullanıcılarının, uygulamayı daha uzun süreli ilişki kurma için kullandıkları görülmüştür (Sevi ve Doğruyol, 2020). Ayrıca aydınlık üçlü özellikleri arttıkça girişimcilik niyetinin (Polatçı ve Yeloğlu, 2021) ve yapıcı sapma davranışının (Erhan, 2022) artacağı sonucuna ulaşılmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Aydınlık üçlü kişilik özelliklerini ele alan bu çalışma sonucunda, kavramın alanyazına yeni kazandırıldığı, farklı ülkelerde ölçümünü yapmak üzere psikometrik araç geliştirme ve uyarlama çalışmalarının hız kazandığı söylenebilir. Bununla birlikte kavramın diğer kavramlarla ilişkisini ele alan çalışmaların son birkaç yılda hızla artmasına rağmen ulusal alanda çalışmaların sınırlı kaldığı görülmektedir. Kavramın karanlık üçlü kişilik özelliklerini tamamlayan bir unsur olduğu düşünüldüğünde, ilgili çalışmaların artmasıyla kişiliğin daha bütüncül bir bakış açısı ile incelenebileceği varsayılabilir. Ayrıca kavramın doğası iyi bir şekilde anlaşılması için planlanacak nicel ve nitel açıdan farklı araştırmalarla doygunluk düzeyine gelmesi müdahale programlarına da alt yapı sunabilir. Bireylerin karanlık yanlarının olduğu kadar olumlu yanlarını da pozitif bir bakış açısı ile değerlendirmenin önemi düşünüldüğünde aydınlık üçlü kişilik özelliğinin kavram olarak daha bilinir hale gelmesinin önemli olduğu söylenebilir. Kavram tanımlanmasına rağmen araştırmalarla desteklenmeye ve altboyutlarının operasyonel biçimde tanımlanmasına ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle kavramın anlaşılmasına ve desteklenmesine yönelik farklı değişkenlerle ilişkisini ele alan araştırmalar planlanabilir. Ayrıca bu üç alt boyutun Türk kültürüne uyumunun ele alınmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmelidir. Bu açıdan bu çalışma kavramın doğası, karanlık üçlü ile ilişkisi, psikometrik ölçme araçlarının durumu ve gerçekleştirilen çalışmalar açısından fikir sunmaktadır.

ETİK KURUL ONAYI:

Bu araştırmanın tamamında etik kurallara uygun hareket edilmiştir. Karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde *Gelişim ve Psikoloji Dergisi* Yayın Kurulunun hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır. Bu çalışmanın *Gelişim ve Psikoloji Dergisi* dışında herhangi bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim. Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

KAYNAKÇA

- Akbaş, A. (2021). Psikolojik danışmanın nihai hedefi hangisi olmalıdır: kendini gerçekleştirme, tam fonksiyonda insan ya da güçlendirilmiş insan. *İş'te Davranış Dergisi*, 6(2), 114-122. <https://doi.org/10.25203/idd.1026351>
- Alipour Gourand, B., Azemoudeh, M., Esmailpour, K., & Hosseini Nasab, S. D. (2022). The relationship between dark and light triads of personality with life satisfaction mediated by value orientations. *Positive Psychology Research*. <https://doi.org/10.22108/ppls.2022.131546.2227>
- Barros, L. O., Bonfá-Araujo, B. & Noronha, A.P.P. (2022). Light triad scale: propriedades psicométricas da versão português-brasileira e a relação com aspectos positivos. *Revista Psicologia em Pesquisa*, 16(1), 1-21. <https://doi.org/10.34019/1982-1247.2022.v16.31427>

- Becker, P. (1999). Beyond the big five. *Personality and individual differences*, 26(3), 511-530. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(98\)00168-8](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(98)00168-8)
- Bulut, T. (2017). The concept of sadism in the current empirical literature. *Zbornik Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja*. 36(1), 23-41. UDK: 616.89-008.442.332
- Cloninger, C. R. (1987). A systematic method for clinical description and classification of personality variants: A proposal. *Archives of general psychiatry*, 44(6), 573-588. <https://doi:10.1001/archpsyc.1987.01800180093014>
- Cooke, P. (2020). Dark entrepreneurship, the 'dark triad' and its potential 'light triad' realization in 'green entrepreneurship'. *Urban Science*, 4(4), 45. <https://doi.org/10.3390/urbansci4040045>
- Costa Jr, P. T., & McCrae, R. R. (1992). Four ways five factors are basic. *Personality and individual differences*, 13(6), 653-665. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(92\)90236-I](https://doi.org/10.1016/0191-8869(92)90236-I)
- Çiçek, İ., & Aslan, A. E. (2020). Kişilik ve beş faktör kişilik özellikleri: kuramsal bir çerçeve. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 10(1), 137-147. <https://dergipdiğerleriorg.tr/en/pub/buyasambid/issue/55551/636901>
- DeYoung, C. G., Peterson, J. B., & Higgins, D. M. (2002). Higher-order factors of the Big Five predict conformity: Are there neuroses of health?. *Personality and Individual Differences*, 33(4), 533-552. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(01\)00171-4](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(01)00171-4)
- Erhan, T. (2022). Karanlık ve aydınlık üçlü kişilik özellikleri bağlamında yapıcı sapma davranışı: havacılık çalışanları üzerine bir araştırma. *Journal of Aviation Research*, 4(1), 146-163. <https://doi.org/10.51785/jar.1066310>
- Evren, M. (2022). Jean Jacques Rousseau'da İnsan doğasına ilişkin iyimser çözümlerlerin ve doğuştan ahlaki duyguların 20. yüzyıl ve günümüz psikoloji çalışmalarındaki yerine dair bir değerlendirme. *Temaşa Erciyes Üniversitesi Felsefe Bölümü Dergisi*, (17), 78-91. <https://doi.org/10.55256/temasa.1026097>
- Farah Bijari, A., Hefazi Torghabeh, L., & Dehshiri, G. (2022). Evaluation of psychometric characteristics of light triad personality questionnaire in nurses. *Brain and Behavior*, 12(4), 1-6. <https://doi.org/10.1002/brb3.2514>
- Furnham, A., Richards, S. C., & Paulhus, D. L. (2013). The dark triad of personality: A 10 year review. *Social and personality psychology compass*, 7(3), 199-216. <https://doi.org/10.1111/spc3.12018>
- Gerymski, R., & Krok, D. (2019). Psychometric properties and validation of the Polish adaptation of the Light Triad Scale. *Current Issues in Personality Psychology*, 7(4), 341-354. <https://doi.org/10.5114/cipp.2019.92960> <https://assets.researchsquare.com/files/rs-1676287/v1/6e2eae3-0eeb-40d9-98ce39eaa130d347.pdf?c=1654015197> adresinden 07.11.22 tarihinde erişilmiştir.
- Johnson, L. K. (2018). The light triad scale: developing and validating a preliminary measure of prosocial orientation (Doctoral dissertation). The University of Western Ontario.
- Kant, I. (1982). *Ahlak metafiziğinin temellendirilmesi*, Hacettepe Ü. Yayınları, Ankara
- Kaufman, S. B., Yaden, D. B., Hyde, E. ve Tsukayama, E. (2019). The light vs. dark triad of personality: Contrasting two very different profiles of human nature. *Frontiers in Psychology*, 10(467), 1-26. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00467>.

- Khan, I. U., Safdar, U. K., & Durrani, M. Z. (2021). The light triad traits, psychological empowerment, creative self-efficacy, self-resilience, and innovative performance in ICT of Pakistan. *Gomal University Journal of Research*, 37(3), 297–310. <https://doi.org/10.51380/gujr-37-03-05>
- Kowalski, R. M. (Ed.). (2001). *Behaving badly: Aversive behaviors in interpersonal relationships*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Krok, D., Zarzycka, B., & Telka, E. (2022). The perception of COVID-19, the Light Triad, harmony and ethical sensitivity in late adolescents: The role of meaning-making and stress. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-1676287/v1>.
- Lukić, P., & Živanović, M. (2021). Shedding light on the Light Triad: Further evidence on structural, construct, and predictive validity of the Light Triad. *Personality and Individual Differences*, 178(110876), 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110876>
- Malik, O.F., Shahzad, A., Waheed, A. & Yousaf, Z. (2020), "Abusive supervision as a trigger of malevolent creativity: do the Light Triad traits matter?", *Leadership & Organization Development Journal*, 41(8), 1119-1137. <https://doi.org/10.1108/LODJ-09-2019-0386>
- March, E., & Marrington, J. Z. (2021). Antisocial and prosocial online behaviour: Exploring the roles of the Dark and Light Triads. *Current Psychology*. 3(40), 1-4. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01552-7>
- Marcus, D. K., & Zeigler-Hill, V. (2015). A big tent of dark personality traits. *Soc. Personal. Psychol. Compass*, 9(8), 434–446. <https://doi.org/10.1111/spc3.12185>.
- Mejía-Suazo, C. J., Landa-Blanco, M., Mejía-Suazo, G. A., & Martínez, C. A. M. (2021). Dark and light triad: relationship between personality traits and addiction to mobile phones, video games and internet. <https://doi.org/10.31234/osf.io/dp659>
<https://psyarxiv.com/dp659/> adresinden 07.11.22 tarihinde erişilmiştir.
- Özsoy, E. & Ardıç, K. (2017). Karanlık üçlü'nün (narsisizm, Makyavelizm ve psikopati) iş tatminine etkisinin incelenmesi. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 24(2), 391-406. <https://doi.org/10.18657/yonveek.297733>
- Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (2002). The dark triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of research in personality*, 36(6), 556-563. [https://doi.org/10.1016/S0092-6566\(02\)00505-6](https://doi.org/10.1016/S0092-6566(02)00505-6)
- Pektaş, S., & Durmuş, G. (2022). Adaptation of the light triad scale to turkish: a validity and reliability study. *Mediterranean Journal of Sport Science*, 5(3), 664-674. DOI: <https://doi.org/10.38021/asbid.1167809>
- Peterson, R. D., & Palmer, C. L. (2021). The dark is rising: contrasting the dark triad and light triad on measures of political ambition and participation. *Frontiers in Political Science*, 3(60). <https://doi.org/10.3389/fpos.2021.657750>
- Polatçı, S., & Yeloğlu, H. O. (2021). Karanlık ve aydınlık kişilik özelliklerinin girişimcilik niyeti üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Journal of Organizational Behavior Review*, 3(1), 73-87. <https://dergipdiğerleri.org.tr/en/pub/jobreview/issue/59746/836306>
- Rodríguez, E. A., Agüero-Flores, M., Landa-Blanco, M., Agurcia, D. G., & Santos-Midence, C. (2021). Moral Injury and light triad traits: anxiety and depression in health-care personnel during the COVID-19 pandemic. *PsyArXiv*. <https://doi.org/10.31234/osf.io/42a3p>. Erişim: 07.12.2022.

- Ruel, M. K., De'Jesús, A. R., Cristo, M., Cristo, M., Nolan, K., Stewart-Hill, S. A., DeBonis, A. M., Goldstein, A., Frederick, M., Geher, G., Alijaj, N., Elyukin, N., Huppert, S., Kruchowy, D., Maerer, E., Santos, A., Spackman, B. C., Villegas, A., Widrick, K., Wojszynski, C., & Zezula, V. (2022). Why should I help you? a study of betrayal and helping. *Current Psychology*, 3(41), 1-10. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-02954-x>
- Serbest, S., & Sökmen, A., 2021 Karanlık üçlü'den aydınlık tarafa giden yolda aydınlık üçlü ölçeği: Türkçe'ye uyarlama çalışması, *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 56(4), 2734-2744. <https://doi: 10.15659/3.sektor-sosyal-ekonomi.21.11.1705>
- Set, Z., (2020). Sosyal kötücül kişilikler: karanlık üçlü. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 12(3), 318-329. <https://doi.org/10.18863/pgy.629950>
- Sevi, B., & Doğruyol, B. (2020). Looking from the bright side: The Light Triad predicts Tinder use for love. *Journal of Social and Personal Relationships*, 37(7), 2136-2144. <https://doi.org/10.1177/02654075209189>
- Stavraki, M., Artacho-Mata, E., Bajo, M., & Díaz, D. (2022). The dark and light of human nature: Spanish adaptation of the light triad scale and its relationship with psychological well-being. *Current Psychology*, 5(41), 1-10. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-03732-5>
- Taymur, İ., & Türkçapar, M. H. (2012). Kişilik: tanımı, sınıflaması ve değerlendirmesi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(2), 154-177. <https://doi.org/10.5455/cap.20120410>
- Tekeş, B., & Bıçaksız, P. (2021). Aydınlık üçlü (light triad) ölçeğinin psikometrik özelliklerinin değerlendirilmesi. *AYNA Klinik Psikoloji Dergisi*, 8(3), 535-556. <https://doi.org/10.31682/ayna.871395>

EXTENDED ABSTRACT

An Alternative Positive View on Dark Triad Personality Traits: Light Triad Personality Traits

Introduction

In research on personality, the characteristics defined as Machiavellianism, narcissism, and psychopathy among socially repulsive personalities attract empirical attention (Kowalski, 2001). It is stated that these three structures, which represent the dark side of personality, constitute the concept of the dark triad (Paulhus & Williams, 2002). Dark triad personality traits consist of psychopathy, narcissism, and Machiavellianism sub-dimensions (Paulhus & Williams, 2002). When the common features of these three structures are examined, it is stated that the relations are goal-oriented and superficial, based on interests and benefits, contain selfishness, incompatibility, and manipulation (Özsoy & Ardiç, 2017). However, there is both a light and a dark side in all individuals, and they constantly display bright or dark patterns of thought, emotions, and behavior (Serbest & Sökmen, 2021). For this reason, it can be said that the existence of the concept of dark triad reveals the need for a different concept with positive features. As a matter of fact, the features that are conceptualized to take place against the negativity of the dark triad traits are called the light triad traits. With this concept, it is aimed to consider the dark and light side of the personality as a whole and to create a trend in which the positive aspects of personality will also be evaluated (Kaufman, Yaden, Hyde & Tsukayama, 2019).

Light triad personality traits

The light triad was named as “Faith in Humanity” based on the belief that people are basically good, “Humanism” which includes giving importance to the dignity and worth of each individual, and “Kantianism” which expresses treating people as an end rather than a means (Lukić and Živanović, 2021). When the available empirical evidence on the concept is examined, it is seen that the light triad is irreducible to both the dark triad (Gerymski & Krok, 2019; Lukić & Živanović, 2021) and the five-factor personality traits that express broad personality dimensions (Kaufman et al., 2019; Lukić & Živanović, 2021).

Light triad dimensions

Belief in Humanity, Humanism, and Kantianism are expressed as positively oriented factors that represent the potential of human power and underline the tendency of people to shift from negative to positive. In this respect, these dimensions enrich the tendency to understand human behavior and shed light on the ways individuals reach important goals, establish relationships with others, and complete their tasks (Gerymski & Krok, 2019). Faith in humanity reflects the tendency of people to believe that the basic good is good. In order to define the belief in humanity, characteristics such as the tendency to see people well, the tendency to trust other

people, and the level of forgiveness are examined. Humanism emphasizes giving importance to the dignity and worth of the individual. In order to define the characteristic of humanism, the tendency to admire, value and appreciate others and the characteristics such as listening to others are discussed. Kantianism is based on the idea that people should be treated well only because of their own values, rather than as a means to a purpose. In order to evaluate the Kantian feature, it focuses on issues such as the importance given to honesty, manipulation, authenticity, and empathy (Kaufman et al., 2019). Johnson (2018), on the other hand, states that the concepts of empathy, compassion and altruism are theoretically three constructs related to prosocial behavior and constitute the light triad dimensions.

Measuring the light triad personality traits

In the literature, validity and reliability studies of the scale developed to measure the related concept were conducted in different samples and countries (Gerymski & Krok, 2019; Lukić & Živanović, 2021; Barros, Bonfá-Araujo, & Noronha, 2022; Farah-Bijari, Hefazi-Torghabeh & Dehshiri, 2022; Stavraki, Artacho-Mata, Bajo and Díaz, 2022). In the national literature, it has been observed that the validity and reliability studies of the scale were conducted by different researchers and its three-dimensional structure was supported (Serbest & Sökmen, 2021; Tekeş & Bıçaksız, 2021; Pektaş & Durmuş, 2022).

Studies on the light triad

In the international literature, the light triad, increased kindness (Gerymski & Krok, 2019), selfishness and compassion (Kaufman et al., 2019) and exposure to malicious control (Malik, Shahzad, Waheed, & Yousaf, 2020); green entrepreneurship (Cooke, 2020), psychological empowerment, creative self-efficacy, resilience and innovative performance (Khan, Safdar & Durrani, 2021), addiction to mobile phones, video and internet games (Mejía-Suazo, Landa-Blanco, Mejía-Suazove) Martínez-Martínez, 2021), political ambition and participation (Peterson & Palmer, 2021); depression and anxiety (Rodríguez, Agüero-Flores, Landa-Blanco, Agurcia, & Santos-Midence, 2021), pro-sociality (March & Marrington, 2021), life satisfaction (Alipour Gourand, Azemoudeh, Esmailpour & Hosseini Nasab, 2022), inner harmony and ethical sensitivity experiences (Krok, Zarzycka, & Telka, 2022), psychological well-being (Stavraki, Artacho-Mata, Bajo, & Díaz, 2022) and helping behavior (Ruel et al., 2022). When the studies carried out in the national literature with the concept of the light triad are examined, it is seen that there are studies on tinder use and maintaining a relationship (Sevi & Doğruyol, 2020), entrepreneurial intention (Polatcı & Yeloğlu, 2021), and constructive deviant behavior (Erhan, 2022).

Conclusion and suggestions

As a result of this study, which deals with the light triad personality traits, it can be said that the concept has very recently been introduced to the literature, and psychometric tool development and adaptation studies have accelerated in different countries. However, although studies dealing with the relationship of the concept with other concepts have increased rapidly in the last few years, it is seen that there is a limited volume of studies in the national field. Considering that the concept is an element that complements the dark triad personality traits, it can be assumed that personality can be examined from a more holistic perspective with the

increase in related studies. In addition, the saturation level of the concept with different quantitative and qualitative studies to be planned for a better understanding of the nature of the concept can also provide an infrastructure for intervention programs. Considering the importance of evaluating the positive aspects of individuals as well as their dark sides with a positive perspective, it can be said that it is important that the light triad personality trait becomes more known as a concept. Although the concept has been defined, it needs to be supported by research and its sub-dimensions need to be defined in an operational way. For this reason, studies dealing with the relationship between different variables to understand and support the concept can be planned. In addition, studies should be carried out to address the adaptation of these three sub-dimensions to the Turkish culture. In this respect, this study provides an idea in terms of the nature of the concept, its relationship with the dark triad, the status of psychometric measurement tools, and the studies carried out.